

Tudi dnevnik naj pridno spisuje, kteri mu bo v starosti gotovo marsikako veselo uro pripravil. — Za enkrat in za vselej pa mora učitelj

5. skleniti, da hoče vedno s svojimi sobrati složno in prijazno živeti, da jih hoče za enake dobre skele pri priliki vnemati, da hoče vedno vse svoje dolžnosti po moči zvesto in na tanko spolnovati, da hoče svoje prednike vedno spoštovati in jim pokoren biti. Hinavščino naj on čez vse studi; naj bo vselej in povsod pošten in odkritoserčen. Hinavec nikjer ni priden, posebno pa še med učitelji ne. — Z Bogom!

Podsivoskalčan.

Vprašanja pri letošnjem konzist. spraševanju za nastopne učitelje.

3. Kako naj se odgojnik ravná po pregovoru: „Stara navada železna srajca“? (Beri „Tovarša“, teč. V., l. 7.1)

4. Naj se z zgledi pocitajo nemški šumniki!

Nemški šumniki so: dolgi ſ, okrogli ſ, ojstri ſ. V začetku zlogov se piše dolgi ſ in ima kakor začetni glas pri besedah ostri izrek: Silber, Sachen, kakor slovenski ſ v besedah som, sok, sip, sune i. t. d. Med dvema samoglasnicama kakor v besedah: „Wesen, reisen, leise“ se mehko zgovarja kakor slovenski ſ v besedah: „zima, zora, zunaj i. t. d. — Ojstri ſ se piše, kadar je zlog potegnjen in po zloženi samoglasnici, dvojnat ſ (na koncu besedi in pred soglasnikom ſ), kadar je zlog skračen. Tedaj se piše: flieſen, ker nastopi po zloženi samoglasnici; gefloſfen, ker je beseda skračena; flüſfig — der Fluſſ. Bergeffen — er vergiſſt. Meſſen — er miſſt — er maſ — das Maſ. Das Fäſſ — die Fäſſer. Die Rüſſ — die Rüſſe. Die Gafſe — die Straſe. Schlieſſen — er ſchloſſ — hat geſchloſſen. Das Schloſſ. Der Schluſſel. Der Schloſſer. Ravno tako se spreminjaja ojstri ſ v dva ſ, n. p.: genieſen = genoſſen, verdrieſen = verdroſſen in pri drugih.

Zgledi: Nur das Kind, das fleiſig ist, wird gelobt, und hat den Ruhmen, daß es viel Gutes lernt. Dafs der Wein den Kindern schädlich ist, das ist gewiſſs.

5. Kako se rabi v slovenskem svojivno — povračivni zaimek s voj posebno v primeri z nemškim? (Beri „Tovarša“, teč. V. l. 8., str. 119.1)

6. Kaj v slovenskem zaznamuja besedica raz, in kako se rabi? (Glej "Tovarša", teč. V. l. 3, str. 42!)

7. Za neko obleko je treba $4\frac{1}{2}$ vatel $\frac{7}{4}$ širokega blaga, koliko ga je treba, če je blago 2 vatla široko?

Širje ko jo blago, manj ga je potreba, in nasprotno ravno tako. Ko bi bilo platno široko le po $\frac{1}{4}$, treba bi ga bilo $4\frac{1}{2}$ tolikrat, kakor sicer, tedaj $\frac{7}{4} \times \frac{9}{2} = \frac{63}{8}$; platno pa je široko $\frac{8}{4}$ ali 2 vatla, tedaj ga bo treba dvakrat manj $\frac{63}{8} : 2 = \frac{63}{16} = 3\frac{15}{16}$ vatlov.

Po tristavku:

$$\begin{array}{rcl} 4\frac{1}{2} \text{ valtov } \frac{7}{4} \text{ v. širok} & X : 4\frac{1}{2} = \frac{7}{4} : 2 \\ X \quad , \quad 2 \text{ v. širok} & \frac{\frac{9}{2} \times \frac{7}{4}}{} = \frac{63}{8} : 2 = 3\frac{15}{16} \text{ v.} \end{array}$$

Z desetiškimi drobcem.

$$4\frac{1}{2} \text{ valtov } \frac{7}{4} \text{ v. širok} \quad X : 4.5 = 1.75 : 2$$

$$\begin{array}{rcl} X \quad , \quad 2 \quad , \quad & 45 \times 175 \\ & \hline & 225 \\ & & 315 \\ & & 45 \\ & \hline & 7.875 : 2000 = 3.875. \end{array}$$

8. Pot potuje od sv. Petra na dan po 12 milj, čez $2\frac{1}{2}$ dneva gre za njim drug, ki pride na dan $14\frac{1}{2}$ milj; v kolikem času bo drugi pervega došel?

Če hoče drugi pervega dohiteti, mora toliko milj prihiteti, kolikor je pervi spredaj. 1) Koliko ur je že pervi prešel, preden je šel drugi na pot?

milj dni

$12 \times 2\frac{1}{2} = 12 \times \frac{5}{2} = \frac{60}{2} = 30$ milj je že pervi prešel, ko se drugi z doma odpravi.

Drugi se poda na pot; hodi pa hitreje od pervega (namreč pervi hodi 12, drugi $14\frac{1}{2} =$) tedaj $2\frac{1}{2}$ milj hitreje hodi; pa še tistih 12 milj preide, kakor pervi. 2) Če eden stori na dan $2\frac{1}{2}$ milj pota, v koliko dneh bo 30 milj prehodil $30 : 2\frac{1}{2} = 30 : \frac{5}{2} = \frac{60}{5} = 12$ dni. V tolikem času namreč bo drugi pervega došel.

Tako in enako bi se bile odgovarjale omenjena vprašanja, ktere od mladega učitelja nič drugega ne zahtevajo, kakor da pridno bere šolske in pomočne knjige in časopise, ki so in se zanj spisujejo.